

Brüssel, 17. juuli 2025
(OR. en)

11705/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0574 (CNS)

RESPR 24
FIN 880
CADREFIN 93
POLGEN 84

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	16. juuli 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 574 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus (EL, Euratom) 2020/2053

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 574 final.

Lisatud: COM(2025) 574 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.7.2025
COM(2025) 574 final

2025/0574 (CNS)
SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks
otsus (EL, Euratom) 2020/2053**

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU PÕHJUSED JA EESMÄRGID

Euroopa Liidu ees seisavad uued olulised ülesanded konkurentsivõime, kaitse, julgeoleku, rohe- ja digipöörde valdkonnas ning seoses vastupanuvõimega välistele vapustustele. Lisaks tuleb järgmises mitmeaastases finantsraamistikus ette näha taasterahastu „NextGenerationEU“ laenude tagasimaksmine, ilma põhjendamatult kärpimata ELi programme või ülemääraselt suurendamata kogurahvatulul põhinevaid osamakseid. Kuigi praegune omavahendite süsteem on taganud ELi eelarve stabiilse ja prognoositava rahastamise, sõltub see suuresti ja üha enam kogurahvatulul põhinevatest osamaketest, mis rahastamisvajaduste kasvades saavutavad oma piirid. ELi eelarve eesmärk on luua Euroopa lisaväärtust kõigile ja see eeldab ühiste prioriteetide ühist rahastamist. Uute omavahendite kasutuselevõtt vähendab liikmesriikide koormust ning tagab ELi ühise poliitika jätkusuutliku rahastamise ja taasterahastu „NextGenerationEU“ laenude tagasimaksmise. Lisaks on viimased aastad näidanud, et ELi eelarve peab suutma kriisidele ja muutuvale maailmale reageerida paindlikumalt.

Kooskõlas Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega¹ esitas komisjon 2021. ja 2023. aastal uute omavahendite kasutuselevõtu ettepanekud, mida ei ole vastu võetud. Käesolev ettepanek põhineb varasematel ettepanekutel ja aruteludel. See on kooskõlas ELi poliitiliste prioriteetidega järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames ja tooks märkimisväärset tulu. Omavahendid põhinevad kehtival valdkondlikel õigusaktidel või omavahendite otsusel ning neid saab rakendada mõistliku halduskoormusega.

Heitkogustega kauplemise süsteemil (HKS) põhinev omavahend on jätkuvalt komisjoni ettepanekute tugisammas, kuna see on tihedalt seotud liidu kliimaeesmärkidega ja neil on märkimisväärne tulupotentsiaal. Kui 30 % tulust läheb ELi eelarvesse, läheks suurem osa saastekvootide enampakkumisest saadud tulust aga jätkuvalt liikmesriikide eelarvesse. Lisaks otsustas komisjon uuesti keskenduda ainult tuludele juba olemas olevast heitkogustega kauplemise süsteemist (HKS1) ja mitte tugineda omavahendite puhul uuele, hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteemile (HKS2).

Süsiniku piirimeetmel põhinevat omavahendit võib pidada HKS-i välismõõtmeks ja seetõttu jääb see paketi lahutamatuks osaks. Süsiniku piirimeetmega tagatakse, et ELi suunatud impordi suhtes kohaldatakse süsinikuhinda, mis on samaväärne kui samade kaupade tootmisel ELis.

Komisjon teeb ettepaneku veel kolme uue omavahendi kohta.

- Uus omavahend, mis põhineb kogumata elektri- ja elektroonikaseadmete (edaspidi „elektroonikaromud“) kogusel ja mis annaks positiivseid keskkonnavalaseid tulemusi ja toetaks samal ajal liidu strateegilist autonoomiat kriitilise tähtsusega toorainete valdkonnas. Liikmesriikide teatatud kogumata elektroonikaromudel põhineva uue omavahendi rakendamine soodustaks jäätmete vähendamist ja kogumissüsteemide arengut. Elektroonikaromude omavahend põhineks juba olemasoleval statistikal, mille liikmesriigid on Eurostatile esitanud, ja arvutatakse, kohaldades maksumäära 2

¹ Institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28).

eurot kogumata elektroonikaromude kilogrammi kohta. Sissenõudmismäära tegeliku väärtuse säilitamiseks kohandatakse seda hiljem igal aastal inflatsiooniga.

- Tubakaaktsiisi omavahend toetaks ELi tervishoiupoliitika eesmäärke ja käsitleks teatavate toodete piiriülese ostmise küsimust, mida praegu mõjutavad liikmesriikide maksupoliitika erinevused, ning toeks ELi eelarvesse märkimisväärsed tulu. Ettepanek täiendab tubakaaktsiisi käsitleva nõukogu direktiivi uuestisõnastamise ettepanekut, mille eesmärk on kohandada ELi miinimumaktsiise ja laiendada direktiivi kohaldamisala uutele toodetele. Kavandatud tubakaaktsiisi omavahend ei sõltu siiski õiguslikult uuesti sõnastatud nõukogu direktiivi vastuvõtmisest. Kõikide liikmesriikide suhtes kohaldataks tarbimisse lubatud tubakatoodete ja tubakaga seotud toodete koguste suhtes 15 % sissenõudmismäära, mis on korrutatud iga liikmesriigi suhtes kohaldatava miinimummääraga.
- Euroopa ettevõtluse omavahendi eesmärk on tagada, et maailma suurimal, enam kui 450 miljoni tarbijaga ühtsel turul tegutsev ettevõtlussektor panustab ELi eelarve rahastamisse. See omavahend keskenduks ELi äriühingutele ja kolmandate riikide äriühingutele, kellel on püsiv tegevuskoht ELis ja kelle aastane netokäive on üle 100 miljoni euro. Euroopa ettevõtluse omavahend kehtestatakse iga-aastase kindlasummalise maksena, mis määratakse äriühingute käibe alusel.

Tehakse ettepanek sihipäraselt kohandada olemasolevaid omavahendeid, et säilitada ELi eelarve tulubaas. Ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhineva omavahendi sissenõudmismääraks kehtestati praeguse mitmeaastase finantsraamistiku alguses kindel summa 0,8 eurot/kg. Inflatsioon on aga oluliselt vähendanud sellest omavahendite liigist saadava tulu tegelikku väärtust. Selle parandamiseks tehakse ettepanek tõsta sissenõudmismäär 2028. aastal uuele tasemele 1 eurot/kg ning kohandada seda sellest punktist alates igal aastal inflatsiooniga. Lisaks toob praegune tollimaksu protsent(25 %), mille liikmesriigid kogumiskulude katmiseks endale jätavad, kaasa selle, et suurt osa omavahenditest ei tehta liidu eelarve jaoks kättesaadavaks. Seepärast tehakse ettepanek vähendada seda kogumiskulude osa 10 %-ni. Lõpetuseks täpsustatakse ettepanekus, et liidu tolliseadustiku kohase e-kaubandusega seotud summad kuuluvad traditsiooniliste omavahendite kategooriasse.

Läbipaistva omavahendite süsteemi tagamiseks ei tehta omavahendites kohandusi. Seega lõpetatakse käibemaksupõhiste omavahendite baasi piiristamine ning ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhineva omavahendi ja kogurahvatulul põhineva omavahendi suhtes kohaldatavad kindlasummalised vähendamised.

Pidades silmas võimalikke muudatusi Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemis (ESA 2010), täpsustatakse ettepanekus selliste muudatuste käsitlemist ja käitlemist, kui see on omavahendite süsteemi jaoks asjakohane.

Viimased aastad on näidanud, et ränkade kriiside, kitsikuste või nende ohu sagedus, tõsidus ja sügavus on suurenenud. Praeguse eelarvetaristu jäikus piiras liidu võimet sellistele sündmustele reageerida. Seepärast tuleks luua uus erakorraline mehhanism, millega reageerida sellistele sündmustele tulevase mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 jooksul. Erakorralise ja sihipärase kriisidele reageerimise mehhanismi käivitamise otsustab nõukogu, võttes arvesse konkreetse kriisi eripära ja vajadusi. Nõukogu teeb otsuse nõukogu määrusega, mis võetakse vastu ELi toimimise lepingu artikli 311 neljandas lõigus sätestatud menetluse kohaselt pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist. Kui selline erakorraline kriisidele reageerimise mehhanism käivitatakse, järgitakse selle rakendamisel kõige sobivamas programmis või rahastamisvahendis sätestatud eeskirju.

Nõukogu määrusega lubatakse komisjonil laenata kapitaliturgudelt liikmesriikidele antavate laenude summa. Nõukogu määrusega kehtestatakse ka tagasimaksmise põhimõtted. Seda erakorralist kriisidele reageerimise vahendit toetatakse omavahendite ülemmäära sihtotstarbelise suurendamisega.

2. ÕIGUSRAAMISTIK

2.1. Omavahendite otsus

Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 311 kolmandale lõigule võib nõukogu pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist „kehtestada uusi omavahendeid või tunnistada kehtetuks mõni olemasolev“. Selle sättega lubatakse selgesõnaliselt luua uusi omavahendeid.

Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 311 kolmandas lõigus sätestatud seadusandlikule erimenetlusele võtab nõukogu otsuse vastu ühehäälselt pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist. Otsus jõustub pärast seda, kui liikmesriigid on selle kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiitnud.

Käesolevas komisjoni ettepanekus kasutatakse seda võimalust täielikult ära ja algatatakse mitme uue omavahendi loomine.

2.2. Omavahendite süsteemi rakendusmeetmed ja omavahendite kättesaadavaks tegemise määrused

ELi toimimise lepingu artikli 311 neljandas lõigus on sätestatud, et „nõukogu sätestab seadusandliku erimenetluse kohaselt määruste abil liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed selles ulatuses, mis on ette nähtud kolmanda lõigu alusel vastu võetud [omavahendeid käsitlevas] otsuses“. See säte annab võimaluse määrata omavahendite rakendusmeetmeid käsitlevas määruses kindlaks omavahendite süsteemiga seotud konkreetsed rakendusmeetmed omavahendite otsuses sätestatud ülemmäärade raames. See ei hõlma omavahendite süsteemi aspekte, mis on seotud omavahendite kättesaadavaks tegemise ja rahavajaduse rahuldamisega (vt allpool).

Omavahendite süsteemi rakendusmeetmeid käsitlev määrus peab sisaldama üldisi sätteid, mida kohaldatakse kõigi omavahendite liikide suhtes. Need hõlmavad peamiselt tulude kontrolli ja järelevalvega seotud küsimusi ning komisjoni inspektorite vastavaid õigusi. Omavahendite süsteemi rakendusmeetmeid käsitlev määrus sisaldab ka mõningaid Euroopa ettevõtluse omavahendi rakendamise aspekte.

Lisaks rakendusmeetmetele määratakse ELi toimimise lepingu artikli 322 lõike 2 kohaselt nõukogu määrustes kindlaks tegevusnõuded, mille alusel tehakse omavahendid ELi eelarvele ja komisjonile kättesaadavaks.

Kõigi uute omavahendite jaoks on vaja uusi omavahendite kättesaadavaks tegemist reguleerivad sätteid.

Komisjon esitab vajalikud ettepanekud hiljem.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus (EL, Euratom) 2020/2053

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 311 kolmandat lõiku,
võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 106a,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust²,
toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu omavahendite süsteem peaks tagama liidu poliitikasuundade korrapäraseks arenguks vajalikud vahendid, võttes arvesse ranget eelarvedistsipliini. Omavahendite süsteemi arendamise kaudu tuleks võimalikult ulatuslikult osaleda liidu poliitika kujundamisel.
- (2) 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe³ raames tunnistasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon, kui tähtis on seos Euroopa Liidu taasterahastuga ning märkisid, et „Euroopa Liidu taasterahastu tagasimaksmisega seotud kulud liidu eelarvest ei tohiks põhjendamatult vähendada mitmeaastase finantsraamistiku kohaste programmide kulusid ega investeerimisvahendite summat“. Lisaks märgiti institutsioonidevahelises kokkuleppes, et samuti on soovitatav piirata liikmesriikide kogurahvatulul põhinevate omavahendite suurendamist.
- (3) Kooskõlas institutsioonidevahelise kokkuleppega esitas komisjon 2021. ja 2023. aastal ettepanekud uute omavahendite kasutuselevõtmiseks. Käesolev otsus tugineb varasematele aruteludele ja kajastab ELi poliitilisi prioriteete mitmeaastase finantsraamistiku raames. Seepärast võetakse käesoleva otsusega kasutusele viis uut omavahendite kategooriat.
- (4) Hiljutine areng on näidanud, et kaugmüügi teel müüdavate kaupade arv on suurenenud. Selleks et katta suurenevad kulud, mis on seotud kõnealuste kaupade vabasse ringlusse lubamise tagamisega, kontrollides esitatud andmeid, tehes riskianalüüsi ning tehes vajaduse korral dokumentide ja füüsilisi kontrolle, võidakse

² ELT C , , lk .

³ 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28).

kehtestada kolmandate riikidega kauplemise suhtes traditsiooniliste omavahendite täiendavaid summasid, mis põhinevad muudel summadel või teguritel, näiteks liidu käitlustasu, mis vastab nende kaupade vabasse ringlusse lubamiseks osutatud teenustele. On asjakohane täpsustada, et see liidu käitlustasu tehakse liidule traditsioonilise omavahendina kättesaadavaks alles alates 1. jaanuarist 2028.

- (5) Nõukogu otsuses (EL, Euratom) 2020/2053 on sätestatud, et traditsiooniliste omavahendite osa, mille liikmesriigid jätavad endale tollimaksude kogumise kulude katmiseks, on 25 %. Selle tõttu ei tehta suurt osa omavahenditest liidu eelarvesse kättesaadavaks. Kogutud traditsiooniliste omavahendite osa, mille liikmesriigid jätavad endale kogumiskulude katmiseks, tuleks viia 25 %-lt 10 %-le, et viia tolliseadmete, töötajate, digitaliseerimise ja teabe jaoks antav rahaline toetus paremini vastavusse tegelike kulude ja vajadustega.
- (6) Kasutusele tuleks võtta uus omavahendite liik, mis põhineks ettevõtlussektori rahalisel panusel. Euroopa ettevõtluse omavahendit tuleks kohaldada äriühingute suhtes, kes on liidu maksuresidendid ja kelle aastane netokäive ületab 100 000 000 eurot. Samuti tuleks Euroopa ettevõtluse omavahendit kohaldada kolmanda riigi maksuresidendist üksuste liikmesriigis asuvate püsivate tegevuskohtade suhtes. Euroopa ettevõtluse omavahendit tuleks kohaldada püsiva tegevuskoha netokäibe suhtes, olenemata kolmanda riigi maksuresidendi netokäibest, mida ei ole andnud püsiv tegevuskoht.
- (7) Euroopa ettevõtluse omavahend tuleks kehtestada iga-aastase kindlasummalise maksena, mis põhineb kohaldamisalasse kuuluvate äriühingute netokäibel, kusjuures suurem netokäive tähendab suuremat osalust vastavalt astmelisele süsteemile. Netokäibe kasutamine peaks tagama, et see omavahendite liik põhineb ettevõtete standardandmetel. 100 000 000 EUR suuruse netokäibe künnise kohaldamine peaks põhimõtteliselt tagama, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad jäetakse Euroopa ettevõtluse omavahendi kohaldamisalast välja. Samuti on asjakohane jätta Euroopa ettevõtluse omavahendi kohaldamisalast välja teatavad üksused, kes oma konkreetse eesmärgi ja staatuse tõttu üldjuhul ei tegele ettevõtluse või äritegevusega kasumi saamise eesmärgil. Seepärast peaksid valitsusüksused (v.a riigi osalusega ettevõtted), rahvusvahelised organisatsioonid ja mittetulundusühendused jääma Euroopa ettevõtluse omavahendi kohaldamisalast välja. Euroopa ettevõtluse omavahendit tuleks kohaldada üksuse tasandil või kolmanda riigi maksuresidendist üksuste liikmesriigis asuva iga püsiva tegevuskoha suhtes.
- (8) Euroopa ettevõtluse omavahendi rakendamiseks on vaja kindlaks teha äriühingud, kellel tekivad liidu ees kohustused, ja nende kohustuste ulatus. Lisaks on asjakohane teha Euroopa ettevõtluse omavahendi kogumine liidu nimel ja kooskõlas liidu õigusnormidega ülesandeks liikmesriikidele.
- (9) Nõukogu direktiiviga 2011/64/EL on kehtestatud tarbimisse lubatud tubakatoodetele ühtlustatud alammäärad. Nõukogu direktiiviga [XXX], millega sõnastatakse uuesti nõukogu direktiiv 2011/64/EÜ, vaadatakse läbi alammäärade struktuur ja laiendatakse direktiivi kohaldamisala tubakaga seotud toodetele. Samal ajal on suitsetamine endiselt kogu ELi hõlmav tervishoiupoliitika probleem. Selleks et toetada asjakohast tervishoiupoliitikat ja võttes arvesse kõnealuste toodete puhul konkurentsi moonutavat piiriülest ostlemist, mis on tingitud erinevast maksustamisest, on asjakohane kehtestada sissenõudmismäär 15 % tulu suhtes, mis saadakse kõnealuste ühtlustatud alammäärade kohaldamisest tarbimisse lubatud toodete suhtes.
- (10) Nõukogu otsusega (EL, Euratom) 2020/2053 on kehtestatud alates 2021. aastast ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhineva omavahendi sissenõudmismääraks

0,8 eurot kilogrammi kohta. Sellest ajast alates on suhteliselt kõrge inflatsioon vähendanud sellest omavahendist saadava tulu tegelikku väärtust, mis omakorda võib vähendada ka liikmesriikide stiimuleid suurendada jõupingutusi ELi ringlussevõtu eesmärgi saavutamiseks. Seepärast tundub asjakohane tõsta sissenõudmismäära 2028. aastal 1 eurole kilogrammi kohta.

- (11) Selleks et saavutada positiivseid keskkonnanalaseid tulemusi ja tugevdada liidu strateegilist autonoomiat kriitilise tähtsusega toorainete valdkonnas, peaks liidu eelarve aitama suurendada elektroonikaromude kogumist. Omavahend, mis on proportsionaalne kogumata elektroonikaromude kogusega igas liikmesriigis ja mille sissenõudmismäär on 2 eurot ühe kilogrammi kogumata jäätmete kohta, soodustaks jäätmete vähendamist ja liigiti kogumist. Samal ajal peaksid liikmesriigid kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega saama valida kõige sobivamad meetmed nende eesmärkide saavutamiseks.
- (12) Plastpakendijäätmetel ja elektroonikaromudel põhinevate omavahenditega seotud sissenõudmismäärad peaksid kajastama kaupade ja teenuste üldise hinnataseme arengut ning seetõttu tuleks neid kohandada aastase inflatsiooniga.
- (13) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/87/EÜ loodud ELi heitkogustega kauplemise süsteem (HKS) on liidu kliimapoliitika keskne osa. Võttes arvesse heitkogustega kauplemise tihedat seost liidu kliimapoliitika eesmärkidega, on asjakohane eraldada osa artiklite 3d ja 10 kohaselt asjaomasest enampakkumisel saadud tulust liidu eelarvesse. 30 % sellest enampakkumisest saadud tulust tuleks kanda liidu eelarvesse.
- (14) Heitkogustega kauplemise süsteemil põhinevad omavahendid sisaldavad osa tulust, mis on saadud saastekvootide enampakkumisest teatavates direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluvates sektorites. Direktiivi 2003/87/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/842⁴ kohaselt võivad liikmesriigid otsustada mitte panna enampakkumisele osa direktiivis 2003/87/EÜ kindlaks määratud saastekvootide üldkogusest või lasta need üle kanda ja panna enampakkumisele kõnealuse direktiiviga loodud moderniseerimisfondi jaoks. Neid saastekvoote tuleks kasutada ka heitkogustega kauplemise süsteemil põhinevate omavahendite arvutamiseks. Asjakohane on välja jätta saastekvoodid, mis on ette nähtud moderniseerimisfondi esialgseks rahastamiseks ning innovatsioonifondi jaoks mõeldud saastekvoodid.
- (15) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2023/956⁵ on kehtestatud süsiniku piirimeede, millega täiendatakse ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ja tagatakse liidu kliimapoliitika tõhusus. Võttes arvesse süsiniku piirimeetme tihedat seost liidu kliimapoliitikaga, tuleks osa sertifikaatide müügist saadavast tulust kanda omavahenditena üle liidu eelarvesse.
- (16) Omavahendite kohandamine suurendab omavahendite süsteemi keerukust ja läbipaistmatust. Selle probleemi lahendamiseks ja omavahendite süsteemi läbipaistvuse tagamiseks lõpetatakse käibemaksupõhiste omavahendite baasi

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (ELT L 130, 16.5.2023, lk 52).

piiristamine ja kindlasummalised vähendamised, mida kohaldatakse ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhineva omavahendi ja kogurahvatulul põhineva omavahendi suhtes.

- (17) Omavahendite ülemmäärade piires tuleks säilitada piisav varu, mille abil liit saaks täita kõik asjaomasel aastal tasumisele kuuluvad finantskohustused ja tingimuslikud kohustused. Omavahendite kogusumma, mis eraldatakse liidule, et katta iga-aastased maksete assigneeringud, ei tohiks ületada 1,75 % kõikide liikmesriikide summaarsest kogurahvatulust. Liidu eelarvesse kantud iga-aastaste kulukohustuste assigneeringute kogusumma ei tohiks ületada 1,81 % kõikide liikmesriikide summaarsest kogurahvatulust.
- (18) Kogurahvatulu tuleks määratleda kui iga-aastane kogurahvatulu turuhindades, mille komisjon on esitanud Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteemi 2010. aasta versiooni (ESA 2010) kohaldamisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 549/2013⁶ (edaspidi „ESA 2010“) tähenduses. Pärast seda, kui ÜRO on vastu võtnud 2025. aasta rahvamajanduse arvepidamise süsteemi, on oodata, et ESA 2010 vaadatakse lähiaastatel läbi ja vastu võetakse uus Euroopa arvepidamise süsteem (edaspidi „muudetud ESA“). On asjakohane sätestada eeskirjad selle kohta, kuidas selline läbivaatamine mõjutaks kogurahvatulu määratlust. Kui see ükskord jõustub, tuleks kogurahvatulu määratleda kui iga-aastane kogurahvatulu turuhindades, nagu on ette nähtud muudetud ESA kohaldamisega. Kui muudetud ESA toob kaasa kogurahvatulu taseme olulise muutuse, tuleks maksete ja kulukohustuste assigneeringute omavahendite ülemmäärasid kohandada. Selle tagamiseks, et kohandamine ei tooks kaasa ülemmäärade allapoole korrigeerimist eurodes, oleks vaja asjakohast kaitsemeedet.
- (19) Tuleks ette näha eeskirjad, mis võimaldavad sujuvat üleminekut muudetud ESA kohaldamisele. Selleks et vältida tagasiulatuvaid muudatusi kohaldatavas raamatupidamissüsteemis, tuleks jätkata ESA 2010 kohaldamist liikmesriikide kogurahvatulu kindlaksmääramise ja omavahendite ülemmäärade suhtes aastatel, mil kogurahvatulu on ESA 2010 alusel esimest korda kindlaks määratud.
- (20) Viimased aastad on näidanud, et liitu ja selle liikmesriike tabavad kriisid ja kitsikus üha sagedamini ning need on üha rängemad ja ulatuslikumad. See on toonud esile, kui oluline on tagada, et liidul oleks piisavalt finantssuutlikkust reageerida. Alates 2020. aastast on liidu eelarve varustatud mitme sihtotstarbelise ja ajutise vahendiga: taasterahastu „NextGenerationEU“, eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA) ja Euroopa julgeolekumeetmete rahastamisvahend (SAFE). Liidul on jätkuvalt vaja tagada oma eesmärkide saavutamiseks vajalike vahendite olemasolu. Selleks, et tulla toime selliste erakorraliste sündmuste eelarvemõjuga, võib vaja minna erandlikus mahus ühe või mitme erakorralise sündmusega seotud erakorralisi rahalisi vahendeid
- (21) Ilma piisava eelarvesuutlikkuseta anda omavahenditega tagatud laene ei suuda eelarvestruktuur tagada kriisidele tõhusat ja õigeaegset reageerimist. Seepärast on asjakohane luua uus piiratud, erakorraline ja sihipärane vahend, millega reageerida üksnes ränkadele kriisidele, suurele kitsikusele või nende suurele ohule. Selle erakorralise kriisivahendiga tuleks eraldada eelarvevahendeid laenude andmiseks

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.6.2013, lk 1).

üksnes tulevase mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 kehtimise ajal. Kui liidu programmidega on tekkinud olukorra tagajärgi piisaval määral käsitletud, kriisimehhanismi ei käivitata.

- (22) Erakorralise ja sihipärase kriisidele reageerimise vahendi kasutamise peaks otsustama nõukogu juhtumipõhiselt, võttes arvesse tekkivaid eripärasid ja vajadusi, tunnistades samal ajal Euroopa Ülemkogu rolli liidu arengule vajaliku tõuke andmisel ning üldiste poliitiliste suundade ja prioriteetide määratlemisel, sealhulgas kriiside, kitsikuse või nende ohu ajal. Nõukogu teeks otsuse nõukogu määrusega, mis võetakse vastu ELi toimimise lepingu artikli 311 neljandas lõigus sätestatud menetluse kohaselt pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist. Nõukogu määrusega tuleks kinnitada laenude suurus. Nõukogu määruks kindlaks määratud laenusummade eraldamise kord ja eeskirjad tuleks sätestada alusaktis, mis võetakse vastu või mida kohandatakse vastavalt olukorrale reageerimiseks tekkivatele vajadustele.
- (23) Laenatud vahendid, mida kasutatakse liikmesriikidele laenude andmiseks, tuleks tagasi maksta laenu saanud liikmesriikidelt saadud summadest. Selleks et liit saaks kanda kavandatud vahendite laenamisega seotud kohustusi, on vajalik omavahendite ülemmäärade erakordne ja ajutine suurendamine. Maksete assigneeringute ülemmäär ja kulukohustuste assigneeringute ülemmäär tuleks suurendada 0,25 protsendipunkti võrra. Suurendamise ainus eesmärk peaks olema katta kõik liidu kohustused, mis tulenevad laenude võtmisest selliste sündmuste tagajärgedega tegelemiseks.
- (24) Komisjoni volitus laenata kapitaliturgudelt liidu nimel vahendeid, mida võib kasutada üksnes selleks, et rahastada laenudega erakorralisi meetmeid, mille abil tegeleda selliste kriiside tagajärgedega, on tihedalt seotud käesoleva otsusega ette nähtud omavahendite ülemmäärade suurendamisega ja lõppkokkuvõttes liidu omavahendite süsteemi toimimisega. Seega tuleks volitus lisada käesolevasse otsusesse. Kõnealuse tehingu erakorralisus ja laenatavate vahendite erandlik summa nõuavad kindlust liidu kohustuste kogumahu osas. Kavandatud mahtu silmas pidades on asjakohane kasutada laenamiseks mitmekesise rahastamise strateegiat, mis on finantsmääruse⁷ artikli 224 kohane standardmeetod.
- (25) Siiski on vajalik omavahendite ülemmäärade erakorraline suurendamine, sest standardmeetodi kohased ülemmäärad ei oleks piisavad selleks, et tagada liidule piisavad vahendid, mis on vajalikud erakorralisest ja ajutisest laenuvõtmisvolitusest tulenevate kohustuste täitmiseks.
- (26) On asjakohane säilitada reegel, et liit ei tohiks kasutada kapitaliturgudelt laenatud vahendeid tegevuskulude rahastamiseks sihtotstarbelise välistuluna, mis tekitab liidu eelarvesse kulukohustuste ja maksete assigneeringuid. Komisjonile antud volitus kasutada laenatud vahendeid kulude katmiseks peaks piirduma erakorralise ja ajutise iseloomuga reageerimisega COVID-19 kriisi tagajärgedele Euroopa Liidu taasterahastu kaudu,

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (uuesti sõnastatud; ELT L 2024/2509, 26.9.2024).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1 **Reguleerimisese**

Käesolevas otsuses sätestatakse õigusnormid liidu omavahendite eraldamise kohta, et tagada liidu aastaeelarve rahastamine.

Artikkel 2 **Mõisted**

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „netokäive“ – direktiivi 2013/34/EL⁸ artikli 2 lõikes 5 või riigisiseste õigusaktidega määratletud netokäive;
- (2) „äriühing“ – mis tahes juriidiline isik või õiguslik üksus (edaspidi „üksus“), kes on liikmesriigi maksuresident, ja kolmanda riigi maksuresidendist üksus, kellel on liikmesriigis püsiv tegevuskoht, mille puhul on kohustus teatada netokäive. Äriühingute hulka ei kuulu valitsusasutused, rahvusvahelised organisatsioonid ja mittetulundusühendused;
- (3) „tubakatooted“ – nõukogu direktiivi 2011/64/EL⁹ artiklis 2 ja järgnevates artiklites määratletud tooted;
- (4) „tubakaga seonduv toode“ – nõukogu direktiivi [XXX]¹⁰ artiklis 2 ja järgnevates artiklites määratletud tooted;
- (5) „iga liikmesriigi suhtes kohaldatav minimaalne määr“ – artikli 3 lõike 1 punkti d kohaldamisel nõukogu direktiivi 2011/64/EL artiklites 10 ja 14 määratletud iga liikmesriigi suhtes kohaldatava üldise aktsiisi minimaalne nominaalne määr;
- (6) „tarbimisse lubamine“ – nõukogu direktiivi (EL) 2020/262¹¹ artikli 6 lõikes 3 määratletud tarbimisse lubamine;
- (7) „plast“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40¹² artikli 3 lõike 1 punktis 52 määratletud plast;
- (8) „pakendijäätmed“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punktis 25 määratletud pakendijäätmed;
- (9) „ringlussevõtt“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõikes 1 määratletud ringlussevõtt;

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

⁹ Nõukogu 21. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/64/EL tubakatoodetele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta (ELT L 176, 5.7.2011, lk 24).

¹⁰ Nõukogu direktiiv [XXX] tubakatoodetele ja tubakaga seonduvatele toodetele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta (uuesti sõnastatud).

¹¹ Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2020/262, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (uuesti sõnastatud) (ELT L 58, 27.2.2020, lk 4).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2024. aasta määrus (EL) 2025/40, mis käsitleb pakendeid ja pakendijäätmeid ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020 ja direktiivi (EL) 2019/904 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/62/EÜ (ELT L 2025/40, 22.1.2025).

- (10) „elektri- ja elektroonikaseadmed“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/19/EL¹³ artikli 3 lõike 1 punktis a määratletud elektri- ja elektroonikaseadmed;
- (11) „kogumine“ – artikli 3 lõike 1 punkti f kohaldamisel direktiivi 2012/19/EL artikli 3 lõikes 2 osutatud kogumine;
- (12) „turule laskmine“ – artikli 3 lõike 1 punkti f kohaldamisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/19/EL artikli 3 lõike 1 punktis k määratletud turule laskmine.

Artikkel 3

Omavahendite kategooriad ja nende arvutamise erimeetodid

1. Liidu eelarvesse kavandatud omavahenditena käsitatakse tulu, mille allikaks on:
- (a) traditsioonilised omavahendid, mis koosnevad järgmisest: impordimaksud, lisatasud, täiendavad summad või hüvitissummad, lisasummad või lisaelemendid, ühise tollitariifistiku tollimaksud ja muud tollimaksud, mille liidu institutsioonid on kehtestanud või kehtestavad kolmandate riikidega kauplemise suhtes, endise Euroopa Sõe- ja Terasühenduse asutamislepinguga hõlmatud toodete suhtes kohaldatavad tollimaksud ning suhkruturu ühise korralduse raames sätestatud osamaksud ja muud tollimaksud;
- (b) äriühingute iga-aastased osamaksud nende aastase netokäibe põhjal. Äriühingu iga-aastane makse määratakse kindlaks vastavalt järgmistele tasemetele:
- i. netokäive 100 000 000,01 – 249 999 999,99 eurot, osamakse 100 000 eurot,
 - ii. netokäive 250 000 000 – 499 999 999,99 eurot, osamakse 250 000 eurot,
 - iii. netokäive 500 000 000 – 749 999 999,99 eurot, osamakse 500 000 eurot,
 - iv. netokäive 750 000 000 eurot või rohkem, osamakse 750 000 eurot;
- (c) kõigi liikmesriikide puhul 0,30 % suurune ühtne sissenõudmismäär, mida kohaldatakse kõigilt maksustavatelt kaubatarnetelt või teenuste osutamistelt kogutud käibemaksutulu kogusummale jagatuna asjakohase kalendriaasta kohta arvutatud kaalutud keskmise käibemaksumääraga, nagu see on sätestatud nõukogu määruses (EMÜ, Euratom) nr 1553/89¹⁴;
- (d) 15 % suurune ühtne sissenõudmismäär, mida kohaldatakse kõikides liikmesriikides tarbimisse lubatud tubakatoodete ja tubakatoodetega seonduvate toodete koguste suhtes, korrutatuna kõikides liikmesriikides kalendriaasta suhtes kohaldatava miinimummääraga;
- (e) ühtne sissenõudmismäär, mida kohaldatakse liikmesriigis tekkinud, kuid ringlusse võtmata plastpakendijäätmete massi suhtes. Ühtne sissenõudmismäär on 1 eurot kilogrammi kohta.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 197, 24.7.2012, lk 38).

¹⁴ Nõukogu 29. mai 1989. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta (EÜT L 155, 7.6.1989, lk 9).

Ringlusse võtmata plastpakendijäätmete mass arvutatakse liikmesriigis asjaomasel aastal tekkinud plastpakendijäätmete massi ja asjaomasel aastal ringlusse võetud plastpakendijäätmete massi vahena. Tekkinud plastpakendijäätmete massi arvutamiseks kasutavad liikmesriigid mõlemat määruse (EL) 2025/40 artikli 53 lõike 2 punktides a ja b osutatud lähenemisviisi, mida kohandatakse, et tagada tulemuste võrreldavus, usaldusväärsus ja ammendavus;

- (f) ühtne sissenõudmismäär, mida kohaldatakse liikmesriigis tekkinud, kuid asjaomasel aastal ringlusse võtmata plastpakendijäätmete massi suhtes. Ühtne sissenõudmismäär on 2 eurot kilogrammi kohta.

Liikmesriigis asjaomasel aastal kogumata elektri- ja elektroonikaseadmete mass (N) arvutatakse kolmel eelneval aastal (N–1, N–2, N–3) turule lastud elektri- ja elektroonikaseadmete keskmise massina, mida vähendatakse aastal N kogutud elektri- ja elektroonikaseadmete romude massi võrra.

Kui erinevus on negatiivne, loetakse liikmesriigis kogumata elektri- ja elektroonikaseadmete mass võrdseks nulliga;

- (g) ühtne määr 30 %, mida kohaldatakse:

- (1) tulu suhtes, mis on saadud liikmesriikide poolt saastekvootide enampakkumisele panemisest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artiklitele 3d ja 10¹⁵;
- (2) summa suhtes, mis saadakse, kui saastekvootide aastane kogus, mille suhtes asjaomane liikmesriik kohaldab üht järgmistest:
 - (a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/842 artikli 1 lõikes 6 osutatud heitkoguste kehtetuks tunnistamise võimalus¹⁶;
 - (b) direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10d lõikes 4 osutatud saastekvootide kasutamine enampakkumisele panemiseks kõnealuse direktiivi artikli 10d lõikes 3 osutatud moderniseerimisfondi jaoks;

korrutatakse liikmesriikide poolt vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklitele 3d ja 10 enampakkumisplatvormil enampakkumisele pandud saastekvootide kaalutud keskmise hinnaga aastal, mil kõnealused saastekvoodid oleks enampakkumisele pandud;

- (h) ühtse sissenõudmismäär 75 %, mida kohaldatakse määrusega (EL) 2023/956 kehtestatud süsiniku piirimeetme sertifikaatide müügist saadud tulule¹⁷;
- (i) kõikide liikmesriikide summaarse kogurahvatulu suhtes kohaldatav ühtne sissenõudmismäär, mis määratakse kindlaks eelarvemenetluse kohaselt kõiki muid tulusid arvesse võttes.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (ELT L 130, 16.5.2023, lk 52).

2. Lõike 1 punktide e ja f kohaldamisel on kõik kõnealused summad 2028. aasta hindades ja neid kohandatakse jooksevhindadele, kohaldades kõige värskeimat komisjoni esitatavat eurodes väljendatud liidu sisemajanduse koguprodukti deflaatorit, mis on eelarveprojekti koostamise ajal kättesaadav.
3. Lõike 1 punkti i kohaldamisel kohaldatakse ühtset sissenõudmismäära iga liikmesriigi kogurahvatulu suhtes.
Lõike 1 punktis i osutatud kogurahvatulu tähendab kuni Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi (ESA) uue versiooni avaldamiseni aastast kogurahvatulu turuhindades, nagu komisjon on selle arvutanud määruse (EL) nr 549/2013¹⁸ kohaldamisel ja mida on muudetud määrusega (EL) 2023/734¹⁹. Kui kogurahvatulu on ühe kindla aasta suhtes esimest korda kindlaks määratud ESA 2010 alusel, kohaldatakse käesoleva lõike kohaldamisel jätkuvalt ESA 2010. aasta versiooni.
4. Kui eelarveaasta alguseks ei ole liidu eelarvet vastu võetud, kohaldatakse kuni uute määrade jõustumiseni jätkuvalt varasemaid kogurahvatulul põhinevaid ühtseid sissenõudmismäärasid.

Artikkel 4

Omavahendite ülemmäärad

1. Omavahendite kogusumma, mis eraldatakse liidule selleks, et katta iga-aastased maksete assigneeringud, ei või ületada 1,75 % kõikide liikmesriikide summaarsest kogurahvatulust.
2. Liidu eelarvesse kantud iga-aastaste kulukohustuste assigneeringute kogusumma ei või ületada 1,81 % kõikide liikmesriikide summaarsest kogurahvatulust.
3. Säilitada tuleb kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute sobiv suhe, et tagada nende omavaheline kokkusobivus ning see, et lõikes 1 sätestatud ülemmäär oleks võimalik järgnevatel aastatel järgida.
4. Kui määruse (EL) nr 549/2013 muudatused, eelkõige need, millega kehtestatakse Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise uus süsteem muudetud ESA, põhjustavad kogurahvatulu tasemes olulisi muutusi, arvutab komisjon lõigetes 1 ja 2 sätestatud ülemmäärad ümber järgmise valemi alusel:

$$x \%(y \%) \times \frac{GNI_{t-2} + GNI_{t-1} + GNI_t \text{ESA praegune}}{GNI_{t-2} + GNI_{t-1} + GNI_t \text{ESA muudetud}}$$

kus:

— „x %“ osutab omavahendite ülemmäärade maksete assigneeringute puhul;

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.6.2013, lk 1).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2023. aasta määrus (EL) 2023/734, millega muudetakse määrust (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta ja tunnistatakse kehtetuks 11 rahvamajanduse arvepidamise valdkonna õigusakti (ELT L 97, 5.4.2023, lk 1).

- „y %“ osutab omavahendite ülemmäärale kulukohustuste assigneeringute puhul;
- „t“ – viimane täisaasta, mille kohta on kättesaadavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/516 kindlaksmääratud andmed;
- „ESA“ – liidus kasutatav Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteem.

Ülemmäärad arvutatakse ümber alates aastast, mille kohta määratakse kogurahvatulu esimest korda kindlaks kooskõlas muudetud ESAg. Kui kogurahvatulu on ühe kindla aasta suhtes esimest korda kindlaks määratud ESA 2010 alusel, kohaldatakse käesoleva lõike kohaldamisel jätkuvalt ESA 2010. aasta versiooni.

Kui lõigetes 1 ja 2 sätestatud ülemmäärade ümberarvutamisel nimetatud määrad eurodes väheneksid, ei võeta ümberarvutuse tulemusi käesoleva lõike kohaldamisel arvesse.

Artikkel 5

Kapitaliturgudelt laenatud vahendite kasutamine

Liit ei kasuta kapitaliturgudelt laenatud vahendeid tegevuskulude rahastamiseks.

Artikkel 6

Erakorralised laenud, mille abil tegeleda ajavahemikul 2028–2034 ränga kriisi, suure kitsikuse või nende suure ohuga

1. Liitu või selle liikmesriike mõjutava ränga kriisi, suure kitsikuse või nende suure ohu korral võib nõukogu käivitada ELi toimimise lepingu artikli 311 neljandas lõigus sätestatud menetluse kohaselt vastu võetud määrusega erakorralise laenu, mida võib kasutada üksnes sellise olukorra tagajärgedega tegelemiseks.
2. Nõukogu määrusega võib lubada liikmesriikidel võtta laenu artiklis 7 osutatud üldise piirmäära piires, tingimusel et laenuleping jõustub ajavahemikul 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034.
3. Kui liidu programmidega on tekkinud olukorra tagajärgi piisaval määral käsitletud, esimeses lõikes sätestatud menetlust ei käivitata.

Artikkel 7

Ajavahemikul 2028–2034 ränga kriisi, suure kitsikuse või nende suure ohuga tegelemiseks võetavate erakorraliste laenude maksimumsumma

1. Komisjonil on õigus laenata käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud piires liidu nimel kapitaliturgudelt rahalisi vahendeid, tingimusel et artiklis 6 osutatud tingimused on täidetud. Laenuvõtmistehingud tehakse eurodes ja kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikliga 224.
2. Komisjoni võib volitada võtma sellise rahastamistehingu raames kapitaliturgudelt laenu sellises mahus, et tasumata põhiosa summa piirdub summaga, mis on komisjoni poolt liidu nimel võetud laenudest tulenevate tingimuslike kohustuste prognoositavat mitmeaastast arengut silmas pidades kooskõlas artiklis 8 sätestatud ülemmääraga.

Artikkel 8

Omavahendite ülemmäärade erakorraline ja ajutine suurendamine

Iga artikli 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatud ülemmäära suurendatakse ajutiselt 0,25 protsendipunkti üksnes sel eesmärgil, et katta kõik liidu kohustused, mis tulenevad artiklis 7 osutatud laenude võtmisest, kuni kõik sellised kohustused lõpevad.

Omavahendite ülemmäärade suurendamise arvelt ei saa katta liidu muid kohustusi.

Artikkel 9

Kõikehõlmavuse põhimõte

Artiklis 3 osutatud tulused kasutatakse vahet tegemata kõigi liidu aastaeelarvesse kavandatud kulude rahastamiseks.

Artikkel 10

Ülejäägi ülekandmine

Liidu eelarveaasta kulusid ületav tulude summa kantakse üle järgmisesse eelarveaastasse.

Artikkel 11

Omavahendite kogumine ja nende komisjonile kättesaadavaks tegemine

1. Artikli 3 lõike 1 punktis b osutatud omavahendid tuleb tasuda igal äriühingul.
2. Liikmesriigid koguvad artikli 3 lõike 1 punktides a ja b osutatud omavahendid vastavalt asjakohastele liidu õigusaktidele, artikli 12 alusel vastu võetud normidele ning siseriiklikele õigus- ja haldusnormidele, mis on vajalikud vahendite kogumiseks, sh nõuete täitmata jätmise korral summade sissenõudmiseks, täitemeetmete võtmiseks ning karistuste ja halduskaristuste määramiseks. Liikmesriigid võtavad kõnealused sätted vastu või kohandavad neid kooskõlas liidu normidest tulenevate nõuetega, võttes nõuetekohaselt arvesse usaldusväärse finantsjuhtimise ja liidu finantshuvide kaitse põhimõtteid.

Komisjon kontrollib liikmesriikide esitatud asjakohaseid riiklikke õigus- ja haldusnorme, edastab liikmesriikidele kohandused, mida ta peab vajalikuks liidu reeglitele vastavuse tagamiseks, ja esitab vajaduse korral aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. Liikmesriigid jätavad 10 % artikli 3 lõike 1 punktis a osutatud summadest kogumiskulude katteks endale.
4. Liikmesriigid teevad käesoleva otsuse artikli 3 lõikes 1 sätestatud omavahendid komisjonile kättesaadavaks vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 322 lõike 2 alusel vastu võetud määrustele. Nende määrustega kehtestatakse ühtlasi normid, mis käsitlevad liikmesriikide vastutust liidu ees seoses artikli 3 lõike 1 punktides a ja b osutatud omavahendite sissenõudmisega tollivõlgnikelt ja äriühingutelt.

Artikkel 12

Rakendusmeetmed

Nõukogu võib sätestada rakendusmeetmed vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 311 neljandas lõigus sätestatud menetlusele seoses liidu omavahendite süsteemi järgmiste elementidega:

- (a) aastaeelarve saldo arvutamise kord vastavalt artiklile 10;

- (b) sätted ja kord, mis on vajalikud artikli 3 lõikes 1 osutatud omavahendite kogumise kontrollimiseks ja järelevalveks ning kõik asjakohased aruandlusnõuded.
- (c) seoses artikli 3 lõike 1 punktis b osutatud omavahenditega,
- i. äriühingute sissemaksetega seotud kohustusi käsitlevad normid;
 - ii. normid, mis on vajalikud liikmesriikide poolt äriühingutelt osamaksete kogumise praktiliseks toimimiseks, sealhulgas normid, mis on seotud haldusmenetluste, vormide, viivisintresside, kontrollimeetmete ning kõikide asjakohaste sissenõudmismeetmetega ning karistuste ja halduskaristustega, mida rakendada juhul, kui äriühingud nõudeid ei täida;
 - iii. normid künniste ja osamaksete omavääringusse konverteerimise kohta liikmesriikide puhul, mille rahaühik ei ole euro;
- (d) artikli 3 lõike 1 punktis e osutatud omavahendite puhul sätted kohanduste kohta, millega tagatakse tekkinud plastpakendijäätmete massiga seotud tulemuste võrreldavus, usaldusväärsus ja ammendavus.

Artikkel 13

Lõpp- ja üleminekusätted

1. Nõukogu otsus (EL, Euratom) 2020/2053 tunnistatakse kehtetuks, kui lõigetest 2, 3 ja 4 ei tulene teisiti.

Kõiki viiteid nõukogu otsusele 70/243/ESTÜ, EMÜ, Euratom,²⁰ nõukogu otsusele 85/257/EMÜ, Euratom,²¹ nõukogu otsusele 88/376/EMÜ, Euratom,²² nõukogu otsusele 94/728/EÜ, Euratom,²³ nõukogu otsusele 2000/597/EÜ, Euratom,²⁴ nõukogu otsusele 2007/436/EÜ, Euratom²⁵, nõukogu otsusele 2014/335/EL, Euratom²⁶ või nõukogu otsusele (EL, Euratom) 2020/2053²⁷ käsitatakse viitena käesolevale otsusele; viiteid kehtetuks tunnistatud otsusele loetakse vastavalt käesoleva otsuse lisas esitatud vastavustabelile.

²⁰ Nõukogu 21. aprilli 1970. aasta otsus 70/243/ESTÜ, EMÜ, Euratom liikmesriikide rahaliste osamaksete asendamise kohta ühenduste omavahenditega (EÜT L 94, 28.4.1970, lk 19).

²¹ Nõukogu 7. mai 1985. aasta otsus 85/257/EMÜ, Euratom ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 128, 14.5.1985, lk 15).

²² Nõukogu 24. juuni 1988. aasta otsus 88/376/EMÜ, Euratom ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 185, 15.7.1988, lk 24).

²³ Nõukogu 31. oktoobri 1994. aasta otsus 94/728/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 293, 12.11.1994, lk 9).

²⁴ Nõukogu 29. septembri 2000. aasta otsus 2000/597/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 253, 7.10.2000, lk 42).

²⁵ Nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsus 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (ELT L 163, 23.6.2007, lk 17).

²⁶ Nõukogu 26. mai 2014. aasta otsus 2014/335/EL, Euratom Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 105).

²⁷ Nõukogu 14. detsembri 2020. aastal otsus (EL, EURATOM) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).

2. Otsuse 94/728/EÜ, Euratom artikleid 2, 4 ja 5, otsuse 2000/597/EÜ, Euratom artikleid 2, 4 ja 5, otsuse 2007/436/EÜ, Euratom artikleid 2, 4 ja 5, otsuse 2014/335/EL, Euratom artikleid 2, 4 ja 5 ning nõukogu otsuse (EL, Euratom) 2020/2053 artiklit 2 kohaldatakse jätkuvalt selliste tulude arvutamise ja kohandamise suhtes, mis on saadud ühtse sissenõudmismäära kohaldamisel ühtselt määratletud käibemaksubaasi suhtes, mis on olenevalt aastast piiristatud 50–55 %-ga liikmesriigi rahvamajanduse kogutoodangust või kogurahvatulust.
3. COVID-19 kriisi tagajärgedega tegelemiseks ette nähtud erakorraliste ja ajutiste lisavahendite suhtes kohaldatakse jätkuvalt nõukogu otsuse (EL, Euratom) 2020/2053 artikleid 5 ja 6 ning artikli 9 lõikeid 4–9.
4. Nõukogu otsuse 2020/2053 artikli 2 lõike 3 kohaseks arvepidamissüsteemiks on ESA 2010. aasta versioon.
5. Liikmesriigid jätavad kogumiskulude katteks jätkuvalt endale 10 % artikli 3 lõike 1 punktis a osutatud summadest, mille nad oleksid kohaldatavate liidu reeglite kohaselt pidanud kättesaadavaks tegema enne 28. veebruari 2001.
6. Liikmesriigid jätavad kogumiskulude katteks jätkuvalt endale 25 % artikli 3 lõike 1 punktis a osutatud summadest, mille nad oleksid kohaldatavate liidu reeglite kohaselt pidanud kättesaadavaks tegema ajavahemikul 1. märtsist 2001 kuni 28. veebruarini 2014.
7. Liikmesriigid jätavad kogumiskulude katteks jätkuvalt endale 20 % artikli 3 lõike 1 punktis a osutatud summadest, mille nad oleksid kohaldatavate liidu reeglite kohaselt pidanud kättesaadavaks tegema ajavahemikul 1. märtsist 2014 kuni 28. veebruarini 2021.
8. Liikmesriigid jätavad kogumiskulude katteks jätkuvalt endale 25 % artikli 3 lõike 1 punktis a osutatud summadest, mille nad oleksid kohaldatavate liidu reeglite kohaselt pidanud kättesaadavaks tegema ajavahemikul 1. märtsist 2021 kuni 29. veebruarini 2028.
9. Erandina otsuse (EL, Euratom) 2020/2053 artikli 9 lõikest 3 ja artikli 10 punkti b kohaselt vastu võetud normidest ei tehta ajavahemikul [1. novembrist 2026] kuni 31. detsembrini 2027 kättesaadavaks traditsioonilisi omavahendeid, mis on seotud kaugmüügi teel müüdavate kaupade vabasse ringlusse lubamisega, ning nende summade suhtes ei kohaldata kontrolli, järelevalvet ja aruandlust käsitlevaid norme.
10. Käesoleva otsuse kohaldamisel esitatakse kõik summad eurodes.

Artikkel 14 **Jõustumine**

Nõukogu peasekretär teatab käesolevast otsusest kõikidele liikmesriikidele.

Liikmesriigid teatavad nõukogu peasekretärile viivitamata käesoleva otsuse vastuvõtmiseks vajalike menetluste lõpuleviimisest koosõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Käesolev otsus jõustub viimase teises lõigus osutatud teate kättesaamisele järgneva esimese kuu esimesel päeval.

Seda kohaldatakse alates [1. jaanuarist 2028].

Artikli 3 lõike 1 punkti b kohaldatakse siiski alates käesoleva otsuse jõustumise aastale järgneva esimese kalendriaasta 1. jaanuarist.

Artikkel 15
Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja